Игиликтүү коомдук кыймылдардын сегиз баскычы

Билл Мойер

1-БАСКЫЧ: Жөнөкөй убакыт
Көйгөй бар, бирок ал жөнүндө коом билбейт.

Элидк кыймылдар:

- Атуулдар жана реформа ролдору
- Жөнөкөй институционалдык каналдарды жана усулдарды колдонуу (шайлоо, соттор)
- Кадимки кампания өткөрүүчү топторду колдонуу же түзүү
- Ийгиликке азыраак ишенүү
- Наразычылык пикеттер азыраак жана катышуучулардын саны аз, элден көп колдоо жок

Бийлик ээлери

- Бийлик колдорунда жана алар зомбулукту жашырышат
- “Расмий” саясат коомдун баалулуктарын колдобостон, “иштеп жаткан” саясат мыйзамдарды бузат
- Көйгөйлөрдү коомдун көңүлүнөн башка жакка буруп, күн тартибинен алыс кармайт

Коом:

- Көйгөй жөнүндө билбейт
- Бийликти жана бийлик ээлерин колдойт
- 15% дан азы саясаттын алмашуусун каалашат

Тузак:

- Система көйгөйдү чече ала турганына ишеним
- Күчсүз сезүү

Максаттар:

- Уюмдарды, кыялдарды жана стартегияларды куруу
- Көйгөйлөрдүжана бийлик ээлеринин ролдорун документтештирүү
- Маалыматтарды алуу

Кризис (ушул кадам менен бүтөт):

- Жаңы аралашкан атуулдар эски кампаниялар жана расмий бийлик ээлери эч кандай жөнөкөй система аркылуу өзгөрүү алып келе албасына көздөрү жетет
-

2-БАСКЫЧ: Жөнөкөй институттардын иштей албастыгын далилдөө
Атуулдардын жаңы толкуну, оппозициялар расмий инситуттар/каналдар эч нерсе кыла албасын жана өзгөртүүнү каалабасын далилдейт

Элидк кыймылдар:

- Реформа үчүн / атуулдук рол
- Бийлик коомдук ишенимди көрсөтө албаганын расмий түрдө каттоодон өткөрөт
- Ар кандай кампанияларды өткөргөн адамдар жана жаңы атуулдар чогуу иштеше башташат
- Жаңы атуулдар жана эл менен байланышуу өсө баштайт

Бийлик ээлери

- Көйгөйлөрдү коомдон жана күн тартиптерден алыстатууну көздөшөт
- Оппозицияны коркутуп бюрократиялык багытта ишин

Тузак:

- Өзгөрүү жөнөкөй каналдар менен гана болоорун ишенет
- Күчсүз жана ишенмсиз седимде болот

Максаттар

- Расмий институттардын иштей албастыгын анкыктап, аны документтештирүү жана бийликтин ишенимден кеткендигин аныктоо
- Оппозицияны мыйзамдуу түрдө куруу (кийинчээрек булар утушу мүмкүн)
- Оппозициялык уюмдарды, башкаруучуларды жана

улантат **Коом:** - Көйгөй жөнүндө дагы эле билбейт - Бийликти жана расмий саясатты колдошот - 20% дан азы саясаттын алмашуусун каалашат	экспертерди түзүү **Криизис:** - Атуулдук активисттер бийлик ээлери жана жөнөкөй коомдук институттар коомдук ишенимди бузуп жатканын билишет жана өзгөрүүнү алып келүү үчүн башка парламенттик саясий кыймыл керектигин аныкташат
3-БАСКЫЧ: Шарттардын бышып жетилүүсү Абалдын чыныгы оорлошу, көйгөйдүн ачыкка чыгуусу. Элдер бул шарттарга каршы чыгуусу күч алып, инситуттарга, бийлик ээлерине жана эски кампанияларга кашы чыгат.	
Элидк кыймылдар: - Атуулдар, козголоң жана реформа ролдору - Атуулдардын тобу саны жана көлөмү жагынан өсө баштайт - Эки жакка барып уюштуруучулар оппозицияны таң калтырышат - Зомбулуксуз күрөшүү аз-аздан башталат - Кээ бир прогресивдүү коом утат - Мурдагы байланыштар жана топтор биригишет **Бийлик ээлери:** - Дагы эле өздөрүн коопсуз сезишет жана саясатын элге тартуулашат - Чечим чыгарууну жана институционалдык каналдарды башкарышат **Коом:** - Көйгөй жөнүндө дагы эле билбейт - Бийликти жана расмий саясатты колдошот - 30% дан азы саясаттын алмашуусун каалашат	**Тузак:** - Күчсүз жана ишенмсиз седимде болот - Стартегиялык пландардын жок болуусу **Максаттар:** - Коомду окутуп, аларды колго алуу - Элди жаңы кыймылга даярдоо - Жергиликтүү, кичинекей кыймылдардын көбүрөөк болуусу **Кризис:** - Эл жөнөкө системага жана көйгөйлөргө жинденишет. Бул кийинки кадамга шарт түзөт
4-БАСКЫЧ: Күч алуу	
Элидк кыймылдар: - Эффективдүү көтөрүлүш ролу - Болуп жаткан окуяга жооп кайтаруу - Чоң улуттук жыйындар / көптөгөн жерлерде зомбулуксуз күрөшүүнүн / элдик күрөшүүнүн орун алуусу - Түз кыймылдан жаңы кыймылдын пайда болуусу - Кыймылды иштетүүгө жаңы уюмдун пайда болуусу - Формалдуу эмес уюмдун түрү - Тез өзгөрүүгө үмүттүн жана энергиянын пайда болуусу - Эски кампаниянын мүчөлөрү жаңы козголоңчуларга каршы болуусу **Бийлик ээлери:** - Жаңы оппозицияга жана анын коомго маалым болуусуна таң калат - Көйгөйдү коомдун күн тартибине	**Тузак:** - Реалдуу эмес күтүүсүз жагдайлар утат - Козголоңчулар арасында “бардыгы бардыгын чечет” дегендей, идеологиянын жоктугу күчөйт - Көйгөлөрдүн бөлүнүшү **Максаттар:** - Көйгөйдү коомдун күн тартибине коюу - Жаңы элдик кыймылды түзүү - Коомдун оюн билим жана маалымдоо аркылуу утуу - Көпчүлүк каалаган баалуулуктарды белгилөө менен жаңы түзүлгөн кыймылды мыйзамдаштыруу **Кризис:** - Күч алуу баскычы эки жылдын аралыгында болот. Активисттер

салуудан жыдып калат
- Расмий булактарды күчтөндүрүүгө аракеттенет
- Оппозицияны куугунтуктайт

Коом:
- Көйгөй жөнүндө эл билишет
- 40-60% азыркы саясатка каршы

пикеттердин мүмкүнчүлүктөрү аз экенин белгилейт. Көпчүлүгү позитивдүү өзгөрүү процеске өтүп, кээси мындай кыймылдан баш тартат, кээси 5-баскычка өтүшөт.

5-БАСКЫЧ: Кемчиликти моюнга алуу

Элидк кыймылдар:
- Негативдүү козголоңчулар жана атуулдардын ролу
- Тез ийгиликтин реалдуу эмес үмүтү
- Пикеттерге токтоп калуусу, жинденүү жана кыймылдан баш тартуу
- Армиядай көбүрөөк болуу

Бийлик ээлери:
- “кыймылдар жеңилди” деген чечим
- “негативдүү козголоңчуларды” аныктап, кыймыларга бөгөт коюу, провокаторлорду кийлигиштирүү

Коом:
- Негативдүү козголоңчулардын кыймыл-аракеттерин жектөө
- Негативдүү козголоңчулардын кыймыл-аракеттеринен коркуу жана аларга ишенбөө, көптөгөн жөнөкөй адамдар кыймылга катышуудан баш тартышат

Тузак:
- Кыймылдын ийгилигин көрүү мүмкүн эмес
- Активисттер тоскоолдуктарга учурайт
- Жинденүүлөр жана зомбулуктар күчөйт

Максаттар:
- Ийгиликтин жана прогрессти билүү
- Кыймыл 6-баскычка өткөнүн моюнга алуу жана керектүү ролго өтүү
- Негативдүү козголоң тенденцияларына туруштук берүү

Кризис:
- Активисттер бул кыймыл ийгиликтүү болуп жатканын билишет жана 6-баскычка кошулушат. Кыймылдын күч алуусуна же жаңы кыймылдарга кошулуу.

6-БАСКЫЧ: Көпчүлүк коомдук ой

Элидк кыймылдар:
- Коомдук өзгөрүү агентинин ролу
- Анализди кеңейтүү, плюрализм, коалицяны түзүү
- Көптөгөн жаңы топтор элге маалыматты жеткизүү менен алек
- Жөнөкөй каналдарды колдонуу, ийгиликтер
- Зомбулуксуз кыймылдар керек убакта жана жерде
- “Атуулдук катышуу” программалары, мисалы жарандык дипломатия сыяктуу
- Көптөгөн кичине максаттар жана кампаниялар

Бийлик ээлери:
- Элдик кыймылдарга ар кандай тоскоолдуктарды жаратат
- Коомду коркутуп-үркүтөт
- Жаңы стратегияны жана программаларды иштеп чыгат
- Жасалма реформаларды жана тынчтык процесстерин жарыялайт
- Элди коркутуу үчүн кризистик окуяларды ойлоп чыгат
- Көбүрөөк бөлүндү болот

Коом
- Алтернативаларды күтүшөт

Тузак:
- Улуттук уюмдар жана адамдар кыймылда басымдуу бөлүгүн ээлешет
- Реформаторлор абдан көп талашып-тартышат
- Элдик кыймыл начарлап баратканына ишеним

Максаттар:
- Көйгөйдү күн тартибинде сактоо
- Коомдун оюн жеңе билүү
- Активисттер келечектеги жеңишке жигердүү катышат

Кризис:
- Бул жерде саясатты өзгөртүүгө макулдашуулар жүргүзүлөт
- Бийлик ээлери алтернативаларды издешет

- Кыймылга каршы болушат - 60-75% азыркы саясатка каршы, жана көпчүлүгү алтернативалардан коркушат	
7-БАСКЫЧ: Алтернативаларга жетишүү	
Элдик кыймыл: - Агентти жана реформа ролдорун өзгөртүү - Ийгиликти баалоо жана оппозиция өзгөрүүнү талап кылат - Бийлик ээлеринин жасалма иш-аракеттерине каршы туруу - Керектүү учурларда зомбулуксуз күрөшүү кампаниялары орун алат - Алтернативаларды сунуштоо **Бийлик ээлери:** - Бийлик ээлери элден алыстап, өзгөрүүгө дуушар болот - Бийлик ээлери акыркы иш аракеттерин кылышат. Алар: а) өздөрү саясатты өзгөртүшөт б) шайлоо аркылуу саясатын өзгөртүшөт в) орундарын жоготушат **Коом:** - Коркоондордон дагы өзгөрүүнү каалагандар көбөйөт - Көпчүлү эл бийлик ээлеринин актангандарына жана эски саясаттарына ишенишпейт	**Тузак:** - Макулдашуулар абдан көп жана эртерээк - Кичине реформага жетишип, азыраак социалдык өзгөрү - Активисттер ийгиликтерин көрө алышпайт, бийлик ээлери өз ийгиликтерин айтышат - Оюндун бүтүшү көрүнүктүү эмес **Максаттар:** - Элдик кыймыл нагизги максатына жетет - Эл ийгиликти сезишет - Активисттер өз иштерин улантышып, максаттарына жетүү үчүн уюмдарды пайда кылышат **Кризис:** - Элдик кыймыл максаттарына жетишет – бийлик ээлери саясаттарын өзгөртүшөт жана узак убакытка калыбына келүү
8-БАСКЫЧ: Элдик кыймылдын уландысы	
Элдик кыймыл: - Реформатор ролу - Ийгиликти жоготпоо үчүн ишти улантуу жаа аны коргоо - Соккудан жоготууларды азайтуу - Кичи максаттарды жана жаңы көйгөйлөрдү эртерээк белгилөө **Бийлик ээлери:** - Жаңы саясатка жана шартты кабыл алуу - Элдик кыймылдын ийгиликтерин өздөрүнө таандык кылуу - Жаңы мыйзамдарды жана макулдашууларды улатпай, жашыруун саясаттарын жүргүзүшөт **Коом:** - Жаңы макулдашууларга жетишет - Жаңы ишенимдер жана күтүүчү жагдайлар пайда бошот. Мисалы Ветнам синдрому сыяктуу	**Тузак:** - Болгону майда реформаторлорду жеңүү - Ишерди улантуудан жыдып калуу - Эл активист болууну токтотушат **Максаттар:** - Ийгиликти жайылтуу - Кыймылды башка көйгөйлөрдү көтөрүп чыгуу менен уланта берүү - Ийгиликти билип аны майрамдоо - Элдик уюмдарды пайда кылуу **Кризис:** - Көпчүлүк активисттер башка көйгөйлөргө жана максаттарга кетишет. 8-КАДАМ улана берет. Мындай элдик кыймылдан коомго тийгизген таасири улана берет жана так бир максатка жетишүүгө караганда маанилүү